

TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE LEARNERS' ATTITUDES TOWARDS COMPUTER ASSISTED LANGUAGE LEARNING

**TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN
BİLGİSAYAR DESTEKLİ DİL ÖĞRENİMİNE KARŞI TUTUMLARI¹**

Fatih YILMAZ²
Gülnur BİROL³

Abstract

Today, technology that develops rapidly in every field of life makes it necessary to use computers in language teaching. Computer-assisted language learning involves the use of computers in various methods and skills to support foreign language learning, and a number of specialized language software programs that must be loaded into the computers used. The purpose of the research is to determine the attitudes of TÖMER students of Gaziosmanpaşa University against the use of computer assisted materials in teaching Turkish as a foreign language. An attitude scale was applied to students in order to determine their attitudes towards learning Turkish, general computer use and learning Turkish with computers. The data was analyzed using the SPSS-22 statistical program. Findings have shown that students have a positive attitude towards computer-assisted language learning. Students perceive computer technology as a useful tool to support language learning.

Keywords: Computer-assisted language learning, Educational technology, Teaching Turkish as a foreign language.

Özet

Günümüzde hayatın her alanında hızla gelişen teknoloji, dil eğitiminde de bilgisayarlardan yararlanmayı gerekli kılmaktadır. Bilgisayar destekli dil öğrenimi, öğrenilen yabancı dili desteklemek için bilgisayarın değişik yöntemler ve becerilerde kullanılması ve kullanılan bilgisayarlara yüklenmesi gereken birtakım özel dil yazılım programlarını kapsamaktadır. Araştırmanın amacı; yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde bilgisayar destekli materyallerin kullanımına karşı Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER öğrencilerinin tutumlarını belirlemektir. Araştırmada öğrencilerin Türkçe öğrenimine karşı tutumları, genel bilgisayar kullanımına karşı tutumları ve bilgisayarla Türkçe öğrenimine karşı tutumlarını belirlemek için öğrencilere tutum ölçeği uygulanmıştır. Veriler SPSS-22 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular öğrencilerin bilgisayar destekli dil öğrenimine karşı olumlu tutuma sahip olduklarını göstermiştir. Öğrenciler bilgisayar teknolojilerini dil öğrenimlerini desteklemek için yararlı bir araç olarak algılamaktadır. Anahtar Kelimeler: Bilgisayar destekli dil öğrenimi, Eğitim teknolojisi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi.

¹ Bu çalışma, 18-20 Mayıs 2017'de Alanya'da düzenlenen II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

³ Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

GİRİŞ

Bilgisayar Destekli Öğrenme

Son yüzyılda bilgi çağında yaşanan hızlı gelişmeler, bilgisayar kullanımını yabancı dil öğretiminde kaçınılmaz hale getirmiştir. Geleneksel yöntemlerden uzaklaşıp teknolojinin eğitime dâhil edilmesi öğrenme-öğretme sürecinin kalitesini önemli oranda artırmaktadır. Bilgisayara ulaşmanın ve internet erişiminin çok kolay olduğu günümüzde bilgisayar destekli dil öğretimi kurumlardan da fazlasıyla destek görmektedir. ABD' de bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin kalitesini artırmak için bilgisayar yazılımları üretmek amacıyla yabancı dil uzmanlarından oluşan birimler oluşturulmuştur (Demirel, 2012).

Bilgisayar destekli dil öğrenme "Computer Assisted Language Learning" (CALL), ilgili tüm katılımcıların yer aldığı Toronto'daki 1983 TESOL toplantısında kullanılması üzerinde anlaşmaya varılan ifadedir. Bu terim; teknoloji, ikinci dil öğretim ve öğrenim alanını ifade eder (Chapelle, 2001). Beatty (2003:7) bilgisayar destekli dil öğrenmeyi "bir öğrencinin bilgisayar kullandığı ve sonuç olarak dilini geliştirdiği herhangi bir süreç" olarak tanımlamaktadır. Senemoğlu'na göre bilgisayar destekli eğitim bilgisayar aracılığıyla öğrenmenin gerçekleştirildiği, etkileşimde bulunduğu ve bu yolla aynı zamanda öz değerlendirmenin yapılabildiği bir öğretim şeklidir (2013). Egbert (2005) bilgisayar destekli dil öğrenmeyi öğrenenlerin dilini bilgisayar teknolojileri ile herhangi bir ortamda öğrenmeleri olarak tanımlamaktadır. Bilgisayar destekli dil öğrenme, Davies (2010: 261) tarafından "bilgisayar teknolojisinin öğrenilecek materyalin sunumunda, pekiştirilmesinde ve değerlendirilmesinde yardımcı olarak kullanıldığı dil öğretim ve öğrenim yaklaşımı" olarak değerlendirilmektedir. Hubbard'a göre bilgisayar destekli dil öğrenme araştırma ve uygulama alanı olarak hem heyecan verici hem de sinir bozucudur. Bunun sebebi karmaşık ve dinamik bir yapıya sahip olup hızla değişmesidir (2009).

Bilgisayar Destekli Öğrenmenin Avantajları

Bilgisayarlar, yabancı dil öğrenmede önemli bir araç olarak görülmekte ve kullanıcılarına birçok avantaj sunmaktadır. Bilgisayarlar öğretmenler için tüm değerlendirme ve hesaplamayı yaptığından öğretmenler bilgisayarları dil sınavlarında kullanarak zaman kazanabilirler (Chapelle, 2001). Programa CALL yazılım programları (eğitim CDROM paketleri gibi) dâhil edilerek, öğretmenlerin görevleri daha kolay hale getirilebilir (Levy, 1997). Ayrıca, paket yazılım programları, öğretmenlere öğrencinin her soru veya bölümde ne kadar zaman harcadığını gösterir. Böylece, öğretmenler öğrencileri gözlemlene ve sınıflarında neler olup bittiğini analiz etme şansını elde ederler. Öğretmenler genellikle otantik metinler bulmakta veya dinleme ve konuşma faaliyetlerinde zorlanırlar (Celce-Murcia, 2001). Fakat yazılım programları dinleme seçeneği ile okuma için geniş bir metin yelpazesi sunar. Ayrıca bilgisayar kullanan öğretmenler, internette gezinirken son yenilikleri ve olayları yakalayarak öğretim becerilerini geliştirirler.

Wright (2008), bilgisayar teknolojisi eşliğinde akademik öğrenmenin öğrencilere bilgiyi keşfetme ve öğrenme sürecinde daha fazla güven ve ilgi kazandırdığını ileri sürer. Bilgisayar destekli öğrenme; öğrencilerin işbirliği, iletişim, problem çözme ve hayat boyu öğrenme becerilerini geliştirmeleri için kullanılabilir (Voogt, 2008).

Lee (2000), bilgisayarın ikinci dil öğretiminde kullanılmasının deneysel öğrenme yoluyla öğrencilere yönelik uygulamaları geliştirdiğini, öğrencileri daha fazla öğrenmeye yönlendirip öğrencilerin başarısını arttırdığını belirtir. Ayrıca bilgisayarın eğitsel otantik materyalleri arttırdığını, öğretmen-öğrenci ya da öğrenci-akranları arasındaki etkileşimi teşvik ettiğini, bireysel ihtiyaçları dikkate aldığını, tek bir bilgi kaynağından uzaklaşıp evrensel bir anlayış getirdiğini vurgular. Bilgisayarların

kullanılması öğretim etkinliğini ve verimliliğini arttırmakla kalmayıp aynı zamanda olumlu sosyal etkileşimleri teşvik etmekte ve öğrencilerin öğrenme isteğini arttırmaktadır. Sınıf içinde ve dışında dilbilgisi, kelime bilgisi ve telaffuz ile birlikte okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirerek dil gelişimini teşvik etmek için yeni fırsatlar sunmaktadır. Öğrencilerin her bir beceriye veya bütün olarak dile odaklanarak dil öğrenimine hazırlanabileceği sonsuz kaynak, materyal ve yardımcı içermektedir.

Kongrith ve Maddux (2005) ise yenilikçi öğretim için kullanılan bilgisayar destekli eğitimin şu özelliklere sahip olduğunu öne sürmektedir:

- Bilgisayar ve öğrenci arasında yüksek derecede etkileşim içerir;
- Ekranda olanların sorumluluğunu yazılım geliştiricisi yerine kullanıcıya bırakır;
- Nispeten daha yaratıcı görevler gerçekleştirmeyi amaçlar;
- Oldukça karmaşık görevlerin başarıyla gerçekleştirilmesini sağlar.

Bilgisayar destekli öğrenmenin avantajlarını özetleyecek olursak; öğrenci özerkliği, tekrar uygulama imkanı, anında ve ayrıntılı geri bildirimde bulunma, esnek öğrenme (her zaman, her yerde, istenilen şeyi öğrenebilme), motivasyon artışı, yeni egzersiz türleri vb dir (Kılıçkaya, 2005).

Bilgisayar Destekli Öğrenmeye Yönelik Öğrenci Tutumları

Dil öğrenme, birçok faktörden etkilenir ve bunlardan en önemlisi olumlu tutumdur. Almahboub (2000: 22), öğrencilerin bilgisayarlara karşı tutumlarının, bu yeni teknolojiyi hayat boyu öğrenmelerine adapte etme eğiliminin çok önemli bir göstergesi olduğunu düşünmektedir. Teo'ya göre teknolojiye yönelik tutumlar sınıfta öğretim teknolojisinin kabul edilmesinde ve öğrenmede hayati bir rol oynamaktadır (2006). Tutum, aynı zamanda, ikinci veya yabancı dil öğrenme sürecinde teknolojinin uygulanma başarısındaki duygusal değişkenlerden biri olarak düşünülmektedir.

Zhang (2011), öğrencilerin bilgisayar destekli dil öğrenmeye yönelik tutumlarının bilgisayarın dil öğreniminde başarıyla uygulanması açısından önemli olduğunu belirtir. Ayres (2002) de tutumun herhangi bir girişimin başarıyla uygulanmasını teşvik eden veya engelleyen önemli faktörlerden biri olduğunu öne sürmektedir.

Bilgisayar Destekli Öğrenmenin Yabancı Dil Öğretimindeki Yeri

Bilgisayar destekli öğrenmenin yabancı dil öğretimindeki rolü 1980'de Robert Taylor tarafından öğretmen, araç ve öğrenci olarak üç grupta tanımlanmıştır. Bilgisayarlar öğretmen rolünde dilbilgisi, kelime, yazma, telaffuz ve diğer dil-kültür öğrenimi boyutlarını öğretir, geri bildirim sunar ve sınav yapar. Bilgisayar, öğrencilerin yanıtlarını değerlendirir ve bunların kayıtlarını tutar. Öğretmen olarak bilgisayarlar, öğrencilere, hedeflenen konuya uygun alıştırtma ve uygulama, simülasyon ve oyun gibi farklı etkinlikler sağlar. Araç rolünde bilgisayarlar istatistiksel analiz, hesaplama, kelime işlemcisi ve incelenen dil ve kültürle ilgili yazılı, görsel ve işitsel materyallere erişim sunar. Ayrıca kaynak analizi için çevrimiçi sözlük, ansiklopedi, dilbilgisi ve stil denetleyicileri gibi referans araçları sağlar. Öğrenci rolünde ise bilgisayarlara, kullanıcının istediği görevleri yapmaları öğretilir. Bilgisayarlar makine dili (Pascal, C ve Delphi gibi) olan özel dilleri anlar ve programcılar bilgisayarların anlayacağı özel kodlar yazar. Bu kodlar bugün kullandığımız (Microsoft Word ve PowerPoint gibi) programlara dönüştürülür. Bu kodlarla bilgisayarlar, istenilen şeyi ne zaman ve nasıl yapacaklarını anlayabilirler (Kılıçkaya, 2005).

Yabancı dil öğretiminde öğrencilere kullanabilecekleri işlevsellikte dil becerisi kazandırmak amaçlanır. Bunun için eğitim sürecinde yeni yöntem ve teknolojilerin kullanılması kaçınılmazdır. Konuşma-tanıma yazılımı içeren çoklu ortam programları,

öğrencilere dil uygulamaları için zengin ortamlar sunmaktadır. Çeşitli dil kaynakları, öğrencilere otantik bağlamda dil kullanımını araştırma şansı vermektedir. Bilgisayarlar, hem tamamlayıcı beceriler hem de faaliyetler için yararlı ve motive edici bir araç görevini üstlenmektedir.

ÇALIŞMANIN GEREKÇESİ VE AMACI

Yabancı dil eğitiminde kullanılan geleneksel yöntemlerin yerini artık teknolojik yöntemler almıştır. Bilgisayarlar eğitimi eğlenceli hale getirerek öğrencilere görsel-işitsel geniş bir etkinlik yelpazesi ve özgür bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Etkili öğrenme için yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de teknolojiden yararlanmak gerekmektedir. Öğrencilerin tutumu bilgisayar destekli öğretimin uygulanması ve başarısı açısından çok önemlidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin bilgisayar destekli öğrenmeye karşı tutumları daha önce hiç araştırılmamıştır, bu durum çalışmanın gerekçesini oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı; yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER öğrencilerinin Türkçe öğrenimine karşı, genel bilgisayar kullanımına karşı ve bilgisayarla Türkçe öğrenimine karşı tutumlarını belirlemektir. Öğrenci tutumlarının incelenmesi, eğitimde teknolojiyle ilgili gelecek çalışmalara yol göstermesi açısından önem taşımaktadır. Çalışmanın sonuçları TÖMER'de ders veren öğretim elemanlarının derslerini planlamalarına yardımcı olacaktır.

YÖNTEM

Çalışmada betimsel araştırma modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar, çalışılan koşulları tanımlamayı ve yorumlamayı amaçlar (Tunçok, 2010).

Araştırma 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER'de öğrenim gören B1 düzeyindeki 24 yabancı uyruklu öğrenciyle yürütülmüştür.

Ölçme aracı olarak Min (1998) tarafından oluşturulan fakat daha sonra uzmanlar tarafından uyarlanan 45 maddelik anket kullanılmıştır. Anket 15'er maddelik üç bölümden oluşmaktadır. Maddeler, ilk bölümde öğrencilerin Türkçe öğrenimine karşı tutumları, ikinci bölümde genel bilgisayar kullanımına karşı tutumları ve üçüncü bölümde ise bilgisayarla Türkçe öğrenimine karşı tutumlarını ölçmeye yöneliktir. Her ifadenin altında "kesinlikle katılıyorum" ile "kesinlikle katılmıyorum" arasında değişen beşli likert ölçek yer almaktadır.

Çalışmada elde edilen sonuçlar SPSS- 22 istatistik programı kullanılarak çözümlenmiş, frekans ve yüzdeler alınarak veriler analiz edilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu kısmında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin bilgisayar destekli dil öğrenimine karşı tutumlarına ait bulgular 3 tablo halinde sunulmuş ve bu tablolar yorumlanmıştır.

Tablo 1: Türkçe öğrenmeye yönelik tutumlar⁴

	KKT		KT		B		K		KK		X'
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1)	1	4,2	-	-	-	-	10	41,7	13	54,2	4,41
2)	-	-	-	-	1	4,2	13	54,2	10	41,7	4,37
3)	1	4,2	1	4,2	-	-	9	37,5	13	54,2	4,33
4)	-	-	-	-	3	12,5	11	45,8	10	41,7	4,29
5)	-	-	-	-	5	20,8	8	33,3	11	45,8	4,25
6)	5	20,8	3	12,5	6	25,0	6	25,0	4	16,7	3,04
7)	1	4,2	-	-	9	37,5	6	25,0	8	33,3	3,83
8)	1	4,2	1	4,2	1	4,2	7	29,2	14	58,3	4,33
9)	1	4,2	1	4,2	2	8,3	15	62,5	5	20,8	3,91
10)	1	4,2	-	-	1	4,2	6	25,0	16	66,7	4,50
11)	-	-	1	4,2	2	8,3	12	50,0	9	37,5	4,20
12)	-	-	2	8,3	2	8,3	6	25,0	14	58,3	4,33
13)	1	4,2	-	-	7	29,2	11	45,8	5	20,8	3,79
14)	2	8,3	4	16,7	4	16,7	9	37,5	5	20,8	3,45
15)	1	4,2	2	8,3	12	50,0	7	29,2	2	8,3	3,29
A grubu toplam	15	4,1	15	4,1	55	15,2	136	37,7	139	38,6	4,02

Tablo 1' de görüldüğü gibi katılımcıların % 66,7'si doğru telaffuzun Türkçe öğrenmede önemli olduğunu düşünmektedir (\bar{X} :4,5) . Bu sonuç öğrencilerin telaffuza yani konuşma becerisine verdikleri önemi ortaya koymaktadır. Günümüzde dil derslerinde, öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurmak için öğrendikleri dili kullandıkları sözlü etkinliklere daha çok yer verilmektedir. Bu etkinlikler çoğunlukla simülasyon, rol yapma ve tartışma içermektedir. Sözel etkinlikler doğruluğu, anlaşılabilirliği ve akıcılığı güçlendirerek öğrencilerin iletişimsel performanslarını artırmaktadır. Bilgisayarlar akıllıca kullanıldıklarında sözel becerilerin geliştirilmesine katkıda bulunurlar (Hammersmith: 1998).

Tablo 1'de "Türkçe öğrenmek, iş bulma ve hayat kazanma konusunda bana yardımcı olacaktır" maddesinin öğrenciler tarafından %54,2 oranında desteklendiği görülmektedir (\bar{X} :4,41). Bu sonuçla öğrenciler Türkçeyi ne amaçla öğrendiklerini göstermektedir. Öğrenciler TÖMER'e akademik düzeyde eğitim amaçlı geldikleri için Türkçe öğrenmeye ihtiyaç duymaktadırlar.

Tablo 1'e bakıldığında öğrencilerin % 58,3'ü Türkçe konuşmayı öğrenirken hata yapmaktan korkmamak gerektiğine inanmaktadır (\bar{X} : 4,33). Öğrenciler hata yapmaktan korktuklarında konuşmaktan çekinerek sessiz kalmayı tercih etmektedirler. Bu yüzden hata yapsalar bile onları konuşmaya teşvik etmek gerekmektedir.

Tablo 1'de yine öğrencilerin % 58,3'ünün konuşma Türkçesini geliştirmek için çok sayıda kelime ezberlemenin gerekli olduğunu düşündüğü görülmektedir (\bar{X} :4,33). Buradan anlaşıldığı gibi öğrenciler kelime öğrenmenin dil öğrenme için önemli olduğunun bilincindedir. Karatay dört temel dil becerisi olan okuma, yazma, konuşma ve dinlemenin bireye kazandırılmasının ve bireyin bu becerileri aktif olarak kullanılabilmesinin, edinilmiş sözcük dağarcığı ile yakından ilişkili olduğunu belirtmektedir (2004: 21).

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin yalnızca % 8,3'ünün Türkçe iletişim becerisini, uluslararası iletişimde gerekli bulduğu görülmektedir (\bar{X} :3,29). Bu, öğrencilerin Türkçeye uluslararası iletişim için ihtiyaç duymadıklarını göstermektedir.

Tablo 1'e göre öğrencilerin % 16,7'si "Türkçe konuşmayı öğrenirken dilbilgisi vurgulanmamalıdır" fikrine sahiptir (\bar{X} :3,04). % 20,8'i dilbilgisinin vurgulanmama

⁴ KKT: Kesinlikle katılmıyorum. KT: Katılmıyorum. B: Belirsiz. K: Katılıyorum. KK: Kesinlikle katılıyorum.

görüşüne kesinlikle katılmamaktadır. Sonuca bakıldığında öğrenciler dilbilgisinin Türkçe konuşma için önemli olduğunu düşünmektedir. Aslında Min'e göre dil, nasıl söylendiğine değil de ne söylendiğine önem verildiğinde öğrenilmektedir (1998). Öğrencilerin diğer yanıtları dikkate alındığında bu madde kökünü yanlış anlamış olabilecekleri varsayılmaktadır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi öğrencilerin yalnızca % 20,8'i yabancı dil veya ikinci dil olarak Türkçe öğrenmek için en iyi zamanın erken çocukluk olduğunu düşünmektedir (\bar{X} :3,45). Türkçe öğrenmeye çalışan TÖMER öğrencileri erken çocukluk dönemini çoktan geride bırakmış oldukları için sonuç mantıklı görünmektedir.

Tablo 2: Genel bilgisayar kullanımına yönelik tutumlar

	KKT		KT		B		K		KK		X
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
16)	2	8,3	3	12,5	4	16,7	10	41,7	5	20,8	3,54
17)	-	-	1	4,2	2	8,3	11	45,8	10	41,7	4,25
18)	-	-	2	8,3	3	12,5	11	45,8	8	33,3	4,04
19)	-	-	2	8,3	1	4,2	7	29,2	14	58,3	4,37
20)	1	4,2	1	4,2	3	12,5	14	58,3	5	20,8	3,87
21)	-	-	-	-	6	25,0	13	54,2	5	20,8	3,95
22)	1	4,2	2	8,3	2	8,3	10	41,7	9	37,5	4,00
23)	5	20,8	11	45,8	1	4,2	5	20,8	2	8,3	2,50
24)	3	12,5	2	8,3	5	20,8	9	37,5	5	20,8	2,45
25)	2	8,3	7	29,2	6	25,0	8	33,3	1	4,2	2,95
26)	4	16,7	6	25,0	4	16,7	5	20,8	5	20,8	3,04
27)	1	4,2	3	12,5	7	29,2	7	29,2	6	25,0	3,58
28)	7	29,2	6	25,0	8	33,3	3	12,5	-	-	2,29
29)	-	-	1	4,2	6	25,0	13	54,2	4	16,7	3,83
30)	1	4,2	3	12,5	6	25,0	9	37,5	5	20,8	3,58
B grubu toplam	27	7,5	50	13,8	64	17,7	135	37,5	84	23,3	3,48

Tablo 2 incelendiğinde 19. maddenin öğrencilerin % 58,3'ü tarafından desteklendiği görülmektedir (\bar{X} : 4,37). Bu öğrencilere göre bilgisayar göre bilgisayar becerileri iyi bir iş bulmak için gereklidir. Günümüz şartları düşünüldüğünde artık bilgisayar bilmeyen birinin işe alınması neredeyse görünmemektedir.

Tablo 2'ye göre öğrencilerin % 58,3'ü bilgisayarın vazgeçilmez bir araç olduğunu düşünmektedir (\bar{X} : 3,87). Bilgisayarlar 1960'lı yıllardan beri eğitimde kullanılmaktadır ve öğrenciler de artık bilgisayarları eğitimin olmazsa olmazı olarak görmektedir.

Öğrencilerin % 54,2'sine göre piyasada birçok kullanışlı eğitim bilgisayar yazılımı programı bulunmaktadır (\bar{X} :3,83). Yani öğrencilerin çoğu kullanışlı bilgisayar yazılımlarının zaten piyasada mevcut olduğunu belirtmektedir.

Öğrencilerin % 41,7'si internette bilgiyi nasıl arayacaklarını bilmeleri gerektiğine inanmaktadır (\bar{X} : 4,25). Yani öğrenciler bilgisayar kullanımı için yeterli donanıma sahip olmanın önemli olduğunu düşünmektedir.

Öğrencilerin %33,3'ü okulda bilgisayar sınıflarının zorunlu olması gerektiğini düşünmektedir (\bar{X} :4,04). Bu da öğrencilerin bilgisayar kullanmaya istekli olduklarını, bilgisayarları rahatlıkla kullanacakları ortamlara ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

Tablo 2'ye göre öğrencilerin sadece % 4,2'si insanların bilgisayarlarla en sık yaptıkları şeyin oyun oynamak olduğunu düşünmektedir (\bar{X} :2,95). Bu sonuca bakılarak, öğrencilerin insanların bilgisayarları eğlence değil de daha çok eğitim amaçlı kullandıklarını düşündükleri söylenebilir.

Tablo 2'de öğrencilerin yalnızca % 8,3'ünün bilgisayarların karmaşık ve zor olmasından dolayı onları korkuttuğunu düşündüğü görülmektedir (\bar{X} :2,5). Çocukların bile çok küçük yaşta rahatlıkla kullandığı bilgisayarlar, anketi yanıtlayan TÖMER öğrencileri için de basit ve rahat kullanılabilir görünmektedir. Teknolojinin hayatımızın her alanında olduğu

dikkate alınırsa bu doğal bir sonuç olmuştur.

Tablo 3: Bilgisayarla Türkçe öğrenmeye yönelik tutumlar

	KKT		KT		B		K		KK		X
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
31)	1	4,2	3	12,5	10	41,7	7	29,2	3	12,5	3,33
32)	7	29,2	6	25,0	8	33,3	1	4,2	2	8,3	2,37
33)	-	-	2	8,3	3	12,5	13	54,2	6	25,0	3,95
34)	4	16,7	6	25,0	10	41,7	3	12,5	1	4,2	2,62
35)	7	29,2	7	29,2	5	20,8	3	12,5	2	8,3	2,41
36)	-	-	1	4,2	10	41,7	10	41,7	3	12,5	3,62
37)	2	8,3	3	12,5	6	25,0	11	45,8	2	8,3	3,33
38)	2	8,3	9	37,5	7	29,2	6	25,0	-	-	2,70
39)	2	8,3	3	12,5	1	4,2	13	54,2	5	20,8	3,66
40)	1	4,2	3	12,5	13	54,2	6	25,0	1	4,2	3,12
41)	-	-	1	4,2	3	12,5	18	75,0	2	8,3	3,87
42)	-	-	-	-	9	37,5	10	41,7	5	20,8	3,83
43)	1	4,2	1	4,2	3	12,5	15	62,5	4	16,7	3,83
44)	-	-	4	16,7	7	29,2	6	25,0	7	29,2	3,66
45)	-	-	3	12,5	11	45,8	7	29,2	3	12,5	3,41
C grubu toplam	27	7,5	52	14,4	106	29,4	129	35,8	46	12,7	3,31

Tablo 3'e bakıldığında öğrencilerin Türkçeyi bilgisayarla çalışmaya hevesli olduğu görülmektedir (\bar{X} :3,66). Öğrenciler Türkçe öğrenirken teknolojiyi kullanmaya istekli olduklarını bu sonuçla ortaya koymaktadır.

Tablo 3'e göre, öğrencilerin % 75'i İnternet üzerinden yapılan dünya seyahatinin, Türkçe konuşulan ülkelerin kültürünü anlamada onlara yardımcı olduğu fikrine katılmaktadır (\bar{X} :3,87). Bu da öğrencilerin dilin ana dil olarak konuşulduğu ülkede daha rahat öğrenildiğini düşündüğünü göstermektedir. Kültür dil öğrenmede yardımcı bir unsurdur. Öğrencilere göre internet aracılığıyla bile olsa Türkçe konuşulan ülkelere seyahat etmek dili ve o dilin kültürünü öğrenmede avantaj sağlamaktadır.

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin % 62,5'i "internet üzerinden yazma kursları almak Türkçe yazma yeterliliğini artırabilmektedir" düşüncesine katılmaktadır (\bar{X} :3,83). Öğrenciler internet kullanımının yazma becerisi üzerinde de etkili olduğuna inanmaktadır. Kelime bilgisi, dilbilgisi, noktalama işaretleri ve okuma çalışmalarının, yazım için gerekli olan alt becerilerle açık bir ilgisi vardır (Duber: 2000). Bilgisayar hakkında yazmak için bir şeyler sağlayarak, öğrencileri yazmaya ve konuşmaya teşvik etmektedir.

Tablo 3'e göre, öğrencilerin % 54,2'si bilgisayarların Türkçeyi daha hızlı öğrenmeye yardımcı olduğuna inanmaktadır (\bar{X} : 3,66). Bilgisayarlar öğrenciler tarafından dil öğretimini kolaylaştıran, öğrenme hızını artıran araçlar olarak görülmektedir.

Tablo 3'e bakıldığında öğrencilerin % 29,2'sinin "bilgisayarlar Türkçe konuşmayı öğrenmek için yararlı değildir" fikrine katılmadıkları görülmektedir (\bar{X} : 2,37). Öğrencilerin diğer cevaplarından da anlaşıldığı üzere bilgisayar Türkçe öğrenmeye yardımcı bir araç olarak görülmektedir.

Tablo 3'te öğrencilerin % 29,2'sinin yine bilgisayarla ilgili olumsuz bir madde olan "Türkçeyi bilgisayarlarla çalışmak çok sıkıcıdır" ifadesine katılmadıkları görülmektedir (\bar{X} :2,41). Öğrenciler bilgisayar kullanırken bu durumdan keyif alıp eğlenerek öğrenmektedirler.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER öğrencilerinin Türkçe öğrenimine karşı tutumları, genel bilgisayar kullanımına karşı tutumları ve

bilgisayarla Türkçe öğrenimine karşı tutumlarını belirlemektir. Çalışmada uygulanan anketin sonuçlarına göre öğrenciler Türkçe öğrenmeye karşı olumlu tutum sergilemiştir (X̄:4,02).

Genel olarak öğrencilerin Türkçe öğrenmeye yönelik tutumları incelendiğinde öğrencilerin dört temel beceriden en çok konuşma becerisinin önemini vurguladıkları görülmektedir. Öğrenciler "doğru telaffuz"un Türkçe öğrenmede önemli olduğunda hemfikir olmuşlardır (X̄:4,5). Ayrıca tekrar alıştırmaları öğrenciler tarafından konuşma Türkçesini geliştirmede gerekli görülmektedir (X̄:4,29). Bilgisayar programları öğrencilerin dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmektedir. Dinleme yazılımı programları, öğrencilerin yerli ana dil konuşurlarını duymalarını sağlayan ses parçaları sunmaktadır. Bu tür programlar, öğrencilerin anlamadıkları parçaları defalarca dinlemelerine olanak tanımaktadır. Öğrenciler dinlerken telaffuzlarını geliştirme fırsatına da sahip olmaktadır. Ayrıca bilgisayarlar öğrencilere diyaloglara katılma ve kendi seslerini kaydetme şansı sunmaktadır. Böylece, öğrenciler kayıtlarını orijinalerle kıyaslayabilmektedir. Öğrenciler dil bilgisinin konuşma üzerinde etkili olduğunu düşünmektedir (X̄:3,04). Oysa bir dilin kurallarını bilmenin o dili bilmek anlamına gelmediğini öğrenciler kavramalıdır. Güncel dil öğretim yöntem ve yaklaşımlarında dilbilgisinin açıktan değil, metinlerle öğretilebileceği bilinmektedir. Öğrenciler konuşma Türkçesini geliştirmek için çok sayıda kelime bilmenin gerektiğine inanmaktadır (X̄:4,33). Bilgisayarlar kelime bilgisini geliştiren yazılım programlarıyla öğrencilere çok çeşitli alıştırmalar sunmaktadır. Öğrenciler Türkçe konuşmayı öğrenirken hata yapmaktan korkmama (X̄:4,33) ve akıcı bir şekilde konuşmak için kendine güven duymanın (X̄: 4,2) önemli olduğunu ifade etmektedir. Öğrenciler genel bilgisayar kullanımına yönelik ise çoğunlukla olumlu tutum sergilemiştir (X̄:3,48). Öğrenciler bilgisayar becerilerinin "iyi bir iş bulmak" için gerekli olduğuna inanmaktadır (X̄: 4,37). Bilgisayar günümüzde yaşamın vazgeçilmez bir unsuru olduğu gibi iş hayatında da öyledir ve öğrenciler bunun bilincindedir. Öğrenciler bilgisayarların onları rahatsız ettiğini düşünmemektedir (X̄: 2,29). Bilgisayar kullanmak öğrencileri olumlu yönde etkilemektedir. Öğrenciler İnternette ana dil konuşurlarıyla sohbet etmenin, Türkçe öğrenmek için yararlı olduğunu belirtmektedir (X̄:3,95). Ayrıca öğrenciler bilgisayarla Türkçe öğrenmenin konuşma yeteneklerini geliştireceğini düşünmektedir (X̄:3,62). Öğrencilere göre İnternet üzerinden yapılan dünya seyahati, Türkçe konuşulan ülkelerin kültürünü anlamalarına yardımcı olmaktadır (X̄:3,87). Öğrenciler Türk kültürünü öğrenmede Türkçe konuşulan ülkelerde bulunmanın faydalı olduğunu düşünmektedir. Kültür aktarımını bilgisayardan faydalanarak film ve gösteriler aracılığıyla gözlemleyebilirler. Öğrenciler tarafından İnternet üzerinden yazma kursları almanın Türkçe yazma yeterliliğini artırabileceği düşünülmektedir (X̄:3,83). Öğrenciler bilgisayarların Türkçeyi daha hızlı öğrenmeye yardımcı olacaklarına inanmaktadır (X̄:3,66).

Anketten çıkan sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin bilgisayar destekli Türkçe öğrenimine olumlu tutum geliştirdikleri gözlenmektedir. Öğretmenlerin bu tutumu desteklemesi ve öğrencileri bilgisayar destekli eğitime devamlı teşvik etmesi gereklidir. Sonuçlar Türkçe öğretirken bilgisayar destekli materyallerden yararlanılmasının motivasyonu artıracağını göstermektedir. Öğrenciler Türkçe konuşmalarına, duygularını ve düşüncelerini Türkçe ifade etmelerine fırsat yaratmak için bilgisayar kullanmanın önemini farkındadır. Baş (2011), bilgisayar destekli dil öğretimi gören öğrencilerin, bu çalışmanın bulguları ile uyumlu olarak geleneksel dil öğretim yöntemleri ile yetiştirilen öğrencilere göre daha başarılı olduğunu ve daha fazla motivasyona sahip olduklarını bulmuştur. Bulut ve AbuSeileek (2007) da çalışmalarında, öğrencilerin genel bilgisayar kullanımı ve dört dil becerisi için bilgisayar kullanımına karşı olumlu bir tutumu olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayres (2002) de öğrencilerin bilgisayar destekli öğrenmeye yönelik tutumları üzerine bir

araştırma yapmış ve öğrencilerin % 80'inin bilgisayar destekli öğreniminin ihtiyaçlarına uygun olduğuna inandıklarını belirtmiştir. Öğrenciler bilgisayar teknolojisini dil öğrenmeyi desteklemek için iyi bir araç olarak görmektedir.

Bilgisayar destekli öğretim, dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Bilgisayar destekli öğretim belirgin eğitsel amaçlarla gerçekleştirildiğinde, Türkçe öğrenenlerin ilgisini çekebilir ve onları motive edebilir. CALL, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini ve ilerlemelerini kontrol etmelerini sağlar. Etkili ve uygun yazılım uygulamalarını kullanarak, CALL iletişimsel anlamlı dil öğrenme ortamları sağlayabilir. Materyal seçimi ve hazırlığında, ders planlaması ve sınıf yönetiminde dikkatli olunmazsa bilgisayar faydasız bir araca dönüşür. Bu nedenle öğretmen bilgisayar destekli öğretimde önemli bir rol oynamaktadır. Araştırma sonuçlarını göz önünde bulundurarak öğretmenler öğrencilerin özelliklerini, ihtiyaç ve isteklerini, sınıf kültürünü dikkate almalı ve gerekli uyarlamaları yaparak bilgisayar destekli öğretimden yararlanmalıdır. Öğrencilerin telaffuzunu geliştirme amaçlı podcastler, videolar, uzaktan eğitim materyalleri geliştirilmelidir. Gelecekteki araştırmalar öğrencilerin bilgisayar destekli dil öğretimine karşı tutumlarını pekiştirecek ne tür bilgisayar programlarına ihtiyaç duydukları üzerine olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Almahboub, Shafi. Fahad. (2000). *Attitudes toward computer use and gender differences among Kuwaiti sixth-grade students*. Unpublished doctoral dissertation, University of North Texas, Denton.
- Ayres, Robert. (2002). *Learner attitudes toward the use of CALL*. *Computer Assisted Language Learning* 15(3), 241-249.
- Baş, Gökhan. (2011). Effects of computer assisted language learning in English classes on students' achievement levels and attitudes towards the lesson. *E- International Journal of Educational Research*, 2(1).
- Beatty, Ken. (2003). *Teaching and researching computer assisted language learning*. New York: Longman.
- Bulut, Doğan. ve Abuseileek, Ali. Farhan (2007). Learner attitude toward CALL and level of achievement in basic language skills. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23 (2), 103-126.
- Hubbard, Philp. (Ed.) (2009). *Computer assisted language learning*. London:Routledge.
- Celce-Murcia, Mariam. (2001). Language teaching approaches: An overview. In M. Celce- Murcia. *Teaching English as a second or foreign language*. pp.3-11.
- Chapelle, Carol (2001). *Computer application in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Davies, Graham. (2010). *Computer-assisted language education*. In Berns, M. (ed) *Concise encyclopedia of applied linguistics*. Elsevier Ltd.
- Demirel, Özcan. (2012). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık (7.baskı).
- Egbert, Joy, (2005). *Conducting research on CALL*. In J. L. Egbert & G. M. Petrie (Eds.), *CALL research perspectives* (pp. 3-8). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum
- Hammersmith, Leslie (1998). *Easy internet activities for the ESL teacher*. University of Illinois at Chicago.
- Hubbard, Philip (2009). *Computer assisted language learning*. London:Routledge.
- Kılıçkaya, Ferit. (2005). *The effect of computer assisted language learning on learners' achievement on the TOEFL exam*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi
- Kongrith, Kusuma. Maddux, Cleborne (2005). *Online learning as a demonstration of type II technology: Second-language acquisition*. *Computers in the Schools* 22, 97-110.

- Lee, Kyung. Won. (2000, December 12). English teachers' barriers to the use of computer- assisted language learning. *The Internet TESL Journal*, 6, Article 12. Retrieved May 18, 2002, from [http:// iteslj.org/Articles/Lee-CALLbarriers.html](http://iteslj.org/Articles/Lee-CALLbarriers.html)
- Levy, Michael, (1997). *Computer-assisted language learning*. Oxford: Clarendon Press.
- Min, Byoung. Chul (1998). *A study of the attitudes of Korean adults toward technology-assisted instruction in English-language programs*. Unpublished doctoral dissertation, University of Northern Illinois, DeKalb.
- Senemoğlu, Nuray (2013). *Gelişim, öğrenme ve öğretim: Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Yargı Yayınevi (23.baskı).
- Teo, Timothy (2006). Attitudes toward computers: A study of post-secondary students in Singapore. *Interactive Learning Environments*, 14(1), 17-24.
- Tuncok, Bezen. (2010). *A case study: students' attitudes towards computer assisted learning, computer assisted language learning and foreign language learning*. Unpublished master's thesis, Middle East Technical University, Ankara, Turkey.
- Voogt, Joke. (2008). IT and curriculum processes: Dilemmas and challenges. *International handbook of information technology in primary and secondary education* (pp. 117- 132): Springer.
- Wright, Michael (2008). Web-based versus in-class: An exploration of how instructional methods influence postsecondary students' environmental literacy. *The Journal of Environmental Education*, 39(2), 33-46.
- Zhang, Shikun (2011). *Attitudes of ESL students toward the use of computer-assisted language learning (CALL) in a University in China*.